

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MICHALA BOBKKA,
predstavljeni 19. novembra 2020¹

Zadeva C-505/19

**WS
proti
Bundesrepublik Deutschland**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija))

„Predhodno odločanje – Rdeča mednarodna tiralica Mednarodne organizacije kriminalistične policije (Interpol) – Člen 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma – Člen 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Načelo *ne bis in idem* – Člen 21 PDEU – Prosto gibanje oseb – Direktiva (EU) 2016/680 – Obdelava osebnih podatkov“

I. Uvod

1. V obravnavani zadevi se postavljata dve novi vprašanji, ki se nanašata na posledice uporabe načela *ne bis in idem* znotraj schengenskega območja v zvezi s kaznivimi dejanji, za katera je Mednarodna organizacija kriminalistične policije (v nadaljevanju: Interpol) na zahtevo tretje države razpisala rdečo mednarodno tiralico. Rdeče mednarodne tiralice se razpišejo za osebe, ki so iskane bodisi zaradi kazenskega pregona bodisi zaradi prestajanja kazni. V bistvu gre za zahteve, ki se organom odkrivanja in pregona po vsem svetu posredujejo zaradi izsleditve in, kadar je to mogoče, začasne omejitve gibanja iskanih oseb do prejema zahteve za njihovo izročitev.

2. Prvič, ali lahko države članice Unije izvršijo rdečo mednarodno tiralico in tako omejijo gibanje iskani osebi, če je druga država članica Unije obvestila Interpol, posledično pa tudi vse ostale članice Interpola, da se zadevna tiralica nanaša na dejanja, za katera bi se lahko uporabljalo načelo *ne bis in idem*? Drugič, ali lahko države članice Unije osebne podatke iskane osebe, navedene v rdeči mednarodni tiralici, nadalje obdelujejo, tudi če se načelo *ne bis in idem* uporablja?

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

II. Pravni okvir

A. Mednarodno pravo

3. V skladu s členom 2(1) Ustanovne listine Interpola, ki je bila sprejeta leta 1956 in nazadnje spremenjena leta 2008, je eden od ciljev Interpola:

„zagotavljati in spodbujati čim širšo medsebojno pomoč med vsemi kriminalističnimi policijami v okviru zakonskih določb, ki veljajo v različnih državah, in v duhu ‚Splošne deklaracije človekovih pravic‘“.

4. Člen 31 Ustanovne listine Interpola določa: „Za doseganje ciljev [Interpola] je nujno stalno in dejavno sodelovanje članic, ki morajo storiti vse, kar je v njihovi moči in kar je skladno z zakonodajo v njihovih državah, da bi vestno sodelovale v njegovih dejavnostih.“

5. V skladu s členom 73(1) Pravil Interpola za obdelavo podatkov (Interpol’s Rules on the Processing of Data, v nadaljevanju: IRPD), sprejetih leta 2011, kakor so bila nazadnje spremenjena leta 2019, sistem Interpolovih tiralic sestavljajo barvno označene tiralice, ki se razpišejo za konkretne namene, in posebne tiralice. Rdeče mednarodne tiralice se običajno razpišejo na zahtevo nacionalnega centralnega urada (v nadaljevanju: NCU) „za izsleditev iskane osebe in njeno pridržanje, prijetje ali omejitev gibanja zaradi izročitve, predaje ali podobnega zakonitega ukrepa“ (člen 82 IRPD). Člen 87 IRPD določa, da država v zvezi z osebo, za katero je razpisana tiralica, če se ta izsledi na njenem ozemlju: „(i) o izsleditvi zadevne osebe nemudoma obvesti nacionalni centralni urad ali mednarodni organ, ki je posredoval zahtevo, in generalni sekretariat, pri čemer upošteva omejitve, ki izhajajo iz nacionalnega prava in veljavnih mednarodnih pogodb“; in „(ii) sprejme vse ostale ukrepe, ki jih dopuščajo nacionalna zakonodaja in veljavne mednarodne pogodbe, kot so začasno prijetje iskane osebe oziroma nadzor ali omejitev njenega gibanja“.

B. Pravo Unije

6. Člen 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezno republiko Nemčijo in Francosko republiko o postopni odpravi mejnih kontrol na njihovih skupnih mejah² (v nadaljevanju: KISS), ki je v poglavju 3, naslovljenem „Uporaba načela *ne bis in idem*“, določa:

„Oseba, proti kateri je bil sodni postopek v eni pogodbenici pravnomočno končan, se za ista dejanja ne sme preganjati v drugi pogodbenici, pod pogojem, da je bila izrečena kazen tudi izvršena, da je v postopku izvrševanja ali je po zakonodaji pogodbenice, ki jo je izrekla, ni več mogoče izvršiti.“

7. Člen 57(1) in (2) KISS določa:

„1. Če pogodbenica obtoži osebo kaznivega dejanja in pristojni organi te pogodbenice utemeljeno domnevajo, da se obtožba nanaša na ista dejanja, za katera je bil sodni postopek že pravnomočno končan v drugi pogodbenici, ti organi, če menijo, da je to potrebno, zahtevajo ustrezne informacije od pristojnih organov pogodbenice, na ozemlju katere je bila sodba že izrečena.“

2. Zahtevane informacije je treba dati čim prej in se upoštevajo pri določanju nadaljnjega poteka postopkov, ki so v teku.“

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 2, str. 9.

8. V skladu z uvodno izjavo 25 Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ³ so vse države članice pridružene Interpolu ter je zato „treba izboljšati sodelovanje med Unijo in Interpolom, in sicer s spodbujanjem učinkovite izmenjave osebnih podatkov, hkrati pa zagotavljati spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin v zvezi z avtomatsko obdelavo osebnih podatkov“.

9. V skladu z opredelitvijo iz člena 3 Direktive 2016/680 „obdelava“ pomeni „vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priključitev, vpogled, uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje“.

10. V skladu s členom 4(1) Direktive 2016/680 je treba zagotoviti, da se osebni podatki med drugim „obdelujejo zakonito in pošteno“, „so zbrani za določene, izrecne in zakonite namene ter da se ne obdelujejo na način, ki je nezdržljiv s temi nameni“, ter „so ustrezni, relevantni in ne prekomerni glede na namene, za katere se obdelujejo“.

11. V skladu s členom 8(1) te direktive „[d]ržave članice zagotovijo, da obdelava velja za zakonito le, če je potrebna, in v obsegu, v katerem je potrebna, za opravljanje naloge, ki jo izvaja pristojni organ za namene iz člena 1(1) in temelji na pravu Unije ali države članice“.

12. Člen 16 Direktive 2016/680 določa, da morajo imeti posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, „pravico do popravka ali izbrisa osebnih podatkov in omejitve obdelave“.

13. Poglavje V Direktive 2016/680 (ki ga sestavljajo člani od 35 do 40) je naslovljeno „Prenosi osebnih podatkov v tretje države ali mednarodne organizacije“ in ureja med drugim pogoje, pod katerimi je mogoče osebne podatke prenesti v tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

C. Nacionalno pravo

14. Člen 153a(1) Strafprozessordnung (nemški zakon o kazenskem postopku, v nadaljevanju: StPO) določa, da lahko Staatsanwaltschaft (državno tožilstvo, Nemčija) v primeru kaznivega dejanja, ki se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do enega leta, s soglasjem sodišča, ki je pristojno za začetek postopka v glavni stvari, in osebe, zoper katero poteka kazenski postopek, odloži kazenski pregon, zadevni osebi pa obenem odredi izpolnitev nalog in navodil, kot je plačilo določenega zneska dobrodelni organizaciji ali v državno blagajno, če je na ta način mogoče doseči prenehanje javnega interesa za začetek kazenskega postopka in če teža kaznivega dejanja tega ne izključuje. Če oseba, zoper katero poteka kazenski postopek, izpolni naloge in navodila, zadevnega ravnanja ni več mogoče preganjati kot kaznivo dejanje.

15. V skladu s členom 3(1) Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten (zakon o zveznem kriminalističnem uradu (v nadaljevanju: BKA) ter sodelovanju zvezne vlade in zveznih dežel na področju delovanja kriminalistične policije) z dne 1. junija 2017⁴ BKA opravlja naloge nacionalnega centralnega urada Zvezne republike Nemčije, pristojnega za sodelovanje z Interpolom.

³ UL 2016, L 119, str. 89. Opombe v določbah Direktive so izpuščene.

⁴ BGBl. I, str. 1354.

III. Dejansko stanje, nacionalni postopki in vprašanja za predhodno odločanje

16. Leta 2012 je Interpol na zahtevo pristojnih organov Združenih držav Amerike v zvezi z nemškim državljanom s prebivališčem v Nemčiji (v nadaljevanju: tožeča stranka) razpisal rdečo mednarodno tiralico za njegovo izsleditev, prijetje ali omejitev gibanja zaradi izročitve, ki jo je posredoval vsem nacionalnim centralnim uradom. Podlaga za rdečo mednarodno tiralico je bil nalog za prijetje, ki so ga organi Združenih držav izdali med drugim zaradi obtožb korupcije, pranja denarja in goljufije.

17. Po navedbah predložitvenega sodišča je Staatsanwaltschaft München I (državno tožilstvo v Münchnu I, Nemčija) zoper tožečo stranko že vodilo predkazenski postopek zaradi istih kaznivih dejanj, na katera se je nanašala rdeča mednarodna tiralica. Ta postopek je bil v skladu s členom 153a(1) StPO ustavljen leta 2009, potem ko je tožeča stranka plačala določen denarni znesek.

18. Leta 2013 je BKA po izmenjavi informacij s tožečo stranko zahteval in dosegel, da je Interpol v zadevno rdečo mednarodno tiralico vnesel dodatek, v katerem je navedeno, da se po mnenju BKA v zvezi z obtožbami, ki so podlaga za razpis te tiralice, uporablja načelo *ne bis in idem*. Poleg tega so nemški organi, sicer neuspešno, organe Združenih držav prosili za razveljavitev rdeče mednarodne tiralice.

19. Tožeča stranka je leta 2017 pri Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija) vložila tožbo proti Zvezni republiki Nemčiji, ki jo je zastopal BKA. Predlagala je, naj se toženi stranki naloži sprejetje potrebnih ukrepov za razveljavitev tiralice. Tožeča stranka je navedla, da ne more potovati v nobeno od držav pogodbenic Schengenskega sporazuma, ne da bi bila v nevarnosti, da jo bodo prijeli. Vse te države so jo namreč zaradi rdeče mednarodne tiralice uvrstile na sezname iskanih oseb. Ta položaj je bil po navedbah tožeče stranke v nasprotju s členom 54 KISS in členom 21 PDEU. Tožeča stranka je poleg tega trdila, da je bilo to, da so organi držav članic nadalje obdelovali njene osebne podatke, navedene v rdeči mednarodni tiralici, v nasprotju z določbami Direktive 2016/680.

20. V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu), ki dvomi o pravilni razlagi upoštevni določbi prava Unije, 27. junija 2019 prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

1. Ali je treba člen 54 [KISS] v povezavi s členom 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) razlagati tako, da je v vseh državah pogodbenicah [Schengenskega sporazuma] prepovedan že začetek kazenskega postopka zaradi istega kaznivega dejanja, če nemško državno tožilstvo ustavi začetni kazenski postopek, potem ko je obdolženec izpolnil nekatere obveznosti in zlasti plačal nek denarni znesek, ki ga je določilo državno tožilstvo?
2. Ali iz člena 21(1) [PDEU] izhaja prepoved državam članicam, da v okviru mednarodne organizacije, kot je [Interpol], izvršijo zaprosila tretjih držav za prijetje, če je oseba, na katero se nanaša zaprosilo za prijetje, državljanica Unije in je država članica, katere državljanica je, mednarodni organizaciji in s tem tudi ostalim državam članicam sporočila pomisleke o združljivosti zaprosila za prijetje z načelom *ne bis in idem*?
3. Ali člen 21(1) PDEU nasprotuje že začetku kazenskih postopkov in začasnemu pridržanju v državah članicah, katerih državljanica ni zadevna oseba, če je to v nasprotju z načelom *ne bis in idem*?
4. Ali je treba člen 4(1)(a) in člen 8(1) [Direktive 2016/680] v povezavi s členom 54 KISS in členom 50 Listine razlagati tako, da morajo države članice sprejeti predpise, s katerimi zagotovijo, da je v primeru končanja postopka, po katerem se kazenski pregon ne more še enkrat začeti, v vseh državah pogodbenicah Schengenskega sporazuma prepovedana nadaljnja obdelava rdečih mednarodnih tiralic Interpola, ki so namenjene ponovnemu kazenskemu postopku?

5. Ali mednarodna organizacija, kot je Interpol, zagotavlja ustrezno raven varstva podatkov, če niso sprejeti sklepi o ustreznosti na podlagi člena 36 Direktive 2016/680 in/ali ustrezni zaščitni ukrepi na podlagi člena 37 te direktive?
6. Ali lahko države članice podatke, ki so jih pri Interpolu v rdečo mednarodno tiralico („Red Notice“) vpisale tretje države, nadalje obdelujejo samo, če je tretja država z mednarodno tiralico razširila zaprosilo za prijetje in izročitev ter zahtevala prijetje, ki ni v nasprotju s pravom Evropske unije, zlasti načelom *ne bis in idem*?

21. Predložitveno sodišče je predlagalo, naj se ta zadeva obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja, določenem v členu 107(1) Poslovnika Sodišča. Sodišče je s sklepom z dne 12. julija 2019 odločilo, da temu predlogu ni treba ugoditi.

22. Interpol je 5. septembra 2019 na zahtevo ameriških organov razveljavil rdečo mednarodno tiralico v zvezi s tožečo stranko.

23. Predložitveno sodišče je v odgovoru z dne 11. novembra 2019 na vprašanje Sodišča v zvezi s posledicami navedene razveljavitve za obravnavano zadevo Sodišče obvestilo, da namerava vztrajati pri predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Predložitveno sodišče je pojasnilo, da je tožeča stranka predlagala spremembo predmeta tožbe v postopku v glavni stvari. Tožeča stranka naj bi sedaj predložitvenemu sodišču predlagala, naj Zvezni republiki Nemčiji naloži sprejetje vseh potrebnih ukrepov za (i) preprečitev, da bi Interpol v zvezi z istimi kaznivimi dejanji razpisal novo rdečo mednarodno tiralico, in če bi do tega prišlo, (ii) razveljavitev nove rdeče mednarodne tiralice. Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je mogoče na podlagi nacionalnega prava tožbo spremeniti tako, da se šteje, da gre za ugotovitveno tožbo, ki pomeni nadaljevanje prejšnje tožbe („Fortsetzungsfeststellungsklage“). Predložitveno sodišče zato meni, da so vprašanja, ki jih je postavilo, upoštevna za odločanje o sporu, ki mu je predložen.

24. Pisna stališča so v tem postopku predložili tožeča stranka, BKA, belgijska, češka, danska, nemška, grška, francoska, hrvaška, nizozemska, poljska in romunska vlada, vlada Združenega kraljestva ter Evropska komisija. Tožeča stranka, BKA, belgijska, češka, danska, nemška, španska, francoska, nizozemska in finska vlada ter Komisija so stališča tudi ustno predstavili na obravnavi 14. julija 2020.

IV. Analiza

25. Predložitveno sodišče z vprašanji za predhodno odločanje Sodišče v bistvu sprašuje, ali pravo Unije nasprotuje temu, da države članice v primerih, v katerih Interpol na zahtevo tretje države razpiše rdečo mednarodno tiralico in se ta tiralica nanaša na kazniva dejanja, za katera bi se lahko uporabljalo načelo *ne bis in idem*, (i) izvršijo to tiralico in omejijo prosto gibanje iskane osebe ter (ii) nadalje obdelujejo osebne podatke iskane osebe, navedene v tej tiralici.

26. Za začetek bi bilo morda koristno na kratko pojasniti, kaj rdeča mednarodna tiralica pravzaprav pomeni. V skladu s členom 82 IRPD se rdeče mednarodne tiralice razpišejo na zahtevo nacionalnih ali mednarodnih organov, pristojnih za preiskovanje in pregon v kazenskih zadevah, in sicer „za izsleditev iskane osebe in njeno pridržanje, prijetje ali omejitev gibanja zaradi izročitve, predaje ali podobnega zakonitega ukrepa“. Člen 87 IRPD določa, da organ države, če na svojem ozemlju izsledi osebo, za katero je razpisana tiralica, o njeni izsleditvi nemudoma obvesti organe, ki so razpis tiralice zahtevali, in Interpol ter „sprejme vse ostale ukrepe, ki jih dopuščajo nacionalna zakonodaja in veljavne mednarodne pogodbe, kot so začasno prijetje iskane osebe oziroma nadzor ali omejitev njenega gibanja“.

27. Pri razglasitvi rdeče mednarodne tiralice s strani Interpola gre torej zgolj za zaprosilo za pomoč, ki ga članica Interpola naslovi na ostale članice zaradi izsleditve in – kadar je to mogoče – omejitve gibanja iskane osebe. Razglasitev rdeče mednarodne tiralice pa ne pomeni oziroma ne povzroči samodejne uporabe zahteve za izročitev, ki jo je treba glede na okoliščine posameznega primera podati ločeno. Kljub temu je jasno, da se rdeča mednarodna tiralica razpiše z namenom izročitve ali podobnega postopka.

28. Po tem pojasnilu in pred preučitvijo vsebinskih vprašanj, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, pa je treba obravnavati še celo vrsto postopkovnih vprašanj.

A. Dopustnost predloga in nadaljnja potreba po odgovorih

29. Na prvem mestu, BKA ter belgijska, češka, nemška, grška in nizozemska vlada ter vlada Združenega kraljestva so že od začetka izrazili dvom o dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe. S trditvami, ki so jih podali v zvezi s tem in ki jih je mogoče združiti v štiri skupine, so v bistvu navedli, da: (i) predložitvena odločba ne vsebuje dovolj podrobnosti v zvezi z upoštevnim dejanskim položajem, (ii) je položaj v postopku v glavni stvari omejen na ozemlje Nemčije in nima nobenega dejanskega čezmejnega elementa, (iii) je tožba, vložena pri predložitvenem sodišču, nedopustna in/ali v vsakem primeru neutemeljena, (iv) tožba vsebuje element zlorabe, saj se z njo izpodbijajo pristojnosti drugih držav članic, razen Nemčije, za izvršitev rdeče mednarodne tiralice.

30. Ti ugovori me ne prepričajo.

31. Prvič, res je, da je predložitvena odločba še posebej skopa. Vendar ta odločba, kakor je bila dopolnjena s stališči strank, Sodišču omogoča, da se seznanj s tem, *kaj* sprašuje predložitveno sodišče in *zakaj* se ta vprašanja postavljajo. Sodišče ima torej na voljo potrebne dejanske in pravne elemente, da lahko poda koristen odgovor.

32. Drugič, položaj iz postopka v glavni stvari nikakor ni povsem notranji nemški. Po eni strani se spor sicer res nanaša na nemškega državljan s prebivališčem v Nemčiji, ki izpodbija ravnanje nemških organov, toda razlog za to izpodbijanje je domnevno omejevanje njegove pravice do prostega gibanja na celotnem ozemlju Unije, ki je določena v členu 21 PDEU. Sodišče je dosledno razsojalo, da je treba določbe o pravicah do prostega gibanja, vključno s členom 21 PDEU, razlagati široko.⁵ Dejstvo, da državljan Unije (še) ni uresničeval pravice do prostega gibanja, ne pomeni, da gre za povsem notranji položaj.⁶ Na člen 21 PDEU se po mojem mnenju lahko sklicuje posameznik, ki si dejansko in resnično prizadeva za uresničitev te pravice.⁷ To zagotovo velja za položaj, v katerem je tožeča stranka: njeno ravnanje pred začetkom postopka v glavni stvari in med njim – zlasti njena izmenjava informacij z BKA in javnimi organi številnih drugih držav članic – jasno kaže, da njena namera po uresničevanju te pravice ni zgolj hipotetična oziroma da te pravice ne uveljavlja zgolj zaradi uresničevanja nekih drugih namenov.⁸

33. Po drugi strani pa uporaba Direktive 2016/680 ni omejena na čezmejne položaje. Enako v bistvu velja tako za člen 50 Listine kot tudi za člen 54 KISS: jasno je, da se lahko navedeni določbi uporabljata celo v primerih, v katerih se državljan sooča z organi lastne države članice.

5 Glej v tem smislu sodbo z dne 19. oktobra 2004, Zhu in Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, točka 31).

6 Glej, z nadaljnjimi sklicevanji, nedavne sklepne predloge generalnega pravobranilca G. Hogana v zadevi Generalstaatsanwaltschaft Berlin (C-398/19, EU:C:2020:748, točke od 73 do 76).

7 Glej v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80, točke od 8 do 14), in sklep z dne 6. septembra 2017, Peter Schotthöfer & Florian Steiner (C-473/15, EU:C:2017:633, točke od 19 do 21).

8 V nasprotju z na primer sodbo z dne 29. maja 1997, Kremzow (C-299/95, EU:C:1997:254, točka 16 in navedena sodna praksa).

34. Tretjič, Sodišče ni pristojno za presojo dopustnosti tožbe v postopku v glavni stvari in še manj njene utemeljenosti. V skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča postavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti.⁹ Te domneve ni mogoče zavrniti zgolj na podlagi okoliščine, da ena od strank iz postopka v glavni stvari izpodbija posamezna dejstva, katerih pravilnosti Sodišče ne preverja in od katerih je odvisna opredelitev predmeta tega spora.¹⁰ Prav tako je ni mogoče ovreči zaradi možnosti, da tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ki teče pred predložitvenim sodiščem, na koncu ne bo uspela, zlasti če bo Sodišče sporne določbe prava Unije razlagalo na nek določen način. Nepriznanje dopustnosti zaradi morebitnega negativnega odgovora v zvezi z vsebino zadeve bi namreč pomenilo, da se zadeve lotevamo na napačnem koncu.

35. Nazadnje, ugotavljam, da je bil postopek v glavni stvari uveden zoper nemške organe – ki so tožena stranka pred predložitvenim sodiščem – in da bo kakršna koli odločitev tega sodišča v zadevnem postopku seveda imela pravne učinke le za te organe. Dejstvo, da bo moralo Sodišče za to, da bi pomagalo predložitvenemu sodišču, pojasniti obveznosti, ki jih imajo na podlagi zadevnih določb prava Unije tudi druge države članice, in ne le Nemčija, ne more vzbuditi dvoma o dopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe. Res je, da je Sodišče zavrnilo odločanje v hipotetičnih primerih, ki so bili predloženi zgolj zato, da bi Sodišče odločilo o obveznostih, povezanih s pravom Unije, ki naj bi jih imele druge države članice, ne pa država predložitvenega sodišča.¹¹ Vendar v obravnavani zadevi ni nobenega elementa, ki bi kazal na to, da bi bil spor pred predložitvenim sodiščem umetno zastavljen tako, da bi Sodišče spodbudil k zavzemanju stališča o nekaterih vprašanjih glede razlage, na katera za rešitev spora dejansko objektivno ni treba odgovoriti. Poleg tega je dejstvo, da bo odgovor Sodišča v zvezi s pravicami in obveznostmi ene države članice imel (horizontalne) posledice za druge države članice, enostavno neizogibno, ko gre za vprašanja, povezana s prostim gibanjem med državami članicami, in z njim povezanimi okoliščinami, v katerih se ta pravica v državah članicah vzajemno priznava.

36. Na drugem mestu, BKA ter belgijska, češka, nemška, španska in finska vlada ter vlada Združenega kraljestva prav tako trdijo, da so vprašanja za predhodno odločanje postala hipotetična. Trdijo, da odgovor na vprašanja za predhodno odločanje ni več potreben za reševanje spora, o katerem odloča predložitveno sodišče, ker je Interpol septembra 2019 rdečo mednarodno tiralico, ki je sporna v obravnavani zadevi, razveljavil.

37. Vendar je predložitveno sodišče, ko mu je Sodišče zastavilo vprašanje v zvezi s tem konkretnim vidikom, pojasnilo, kot je navedeno v točki 23 teh sklepnih predlogov, da nacionalno pravo tožečim strankam dopušča, da spremenijo svoje predloge, in da je tožeča stranka v tej zadevi to pravico dejansko uveljavila. Tožba, ki je bila vložena pri predložitvenem sodišču, se tako (še vedno) obravnava, po navedbah predložitvenega sodišča pa je izid tega postopka (še vedno) odvisen od razlage določb prava Unije, ki so predmet vprašanj za predhodno odločanje.

38. Predložitveno sodišče je poleg tega navedlo, pri čemer tem navedbam ni oporekal ne BKA ne nobena izmed strank, ki so predložile stališča, da je mogoče v Interpolovem sistemu na podlagi nove zahteve pristojnih organov Združenih držav rdečo mednarodno tiralico kadar koli ponovno razpisati.

39. Glede na navedeno in ob upoštevanju domneve upoštevnosti, ki velja za predloge za predhodno odločanje, menim, da obravnavana predložitvena odločba kljub razveljavitvi rdeče mednarodne tiralice ni postala brezpredmetna.

⁹ Glej v tem smislu sodbo z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Disciplinska ureditve za sodnike) (C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234, točka 43 in navedena sodna praksa).

¹⁰ Glej med drugim sodbo z dne 24. oktobra 2019, État belge (C-35/19, EU:C:2019:894, točka 29 in navedena sodna praksa).

¹¹ Glej sodbi z dne 11. marca 1980, Foglia (104/79, EU:C:1980:73), in z dne 16. decembra 1981, Foglia (244/80, EU:C:1981:302).

B. Vsebinska presoja

40. Zgradba teh sklepnih predlogov je taka. Najprej bom obravnaval prvo, drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje, ki se nanašajo na možnost uporabe načela *ne bis in idem* v obravnavani zadevi, in če ta možnost obstaja, na posledice uporabe tega načela za druge države članice z vidika njihove možnosti, da izvršijo rdečo mednarodno tiralico, ki jo je razpisal Interpol (1). Nato bom preučil četrto, peto in šesto vprašanje, s katerimi se sprašuje, kakšne posledice ima uporaba načela *ne bis in idem* za obdelavo osebnih podatkov iskane osebe, navedenih v rdeči mednarodni tiralici. Vendar bom pri tem obravnaval le vidike, izpostavljene v četrtem in šestem vprašanju (2), saj menim, da peto vprašanje ni dopustno (3).

1. Prvo, drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje

41. Predložitveno sodišče s prvim, drugim in tretjim vprašanjem za predhodno odločanje, ki jih je smiselno obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali člen 54 KISS v povezavi s členom 50 Listine in člen 21(1) PDEU nasprotujeta temu, da države članice izvršijo rdečo mednarodno tiralico, ki jo na zahtevo tretje države razpiše Interpol, in s tem omejijo prosto gibanje državljana Unije, če je druga država članica Interpol (in s tem tudi ostale članice Interpola) obvestila, da se ta tiralica nanaša na kazniva dejanja, za katera bi se lahko uporabljalo načelo *ne bis in idem*.

42. Da bi odgovoril na to vprašanje, bom najprej preučil, ali bi lahko ukrep, kakršen je ta, ki ga je leta 2009 v zvezi s tožečo stranko s soglasjem pristojnega sodišča sprejelo državno tožilstvo v Münchnu, sam po sebi povzročil uporabo načela *ne bis in idem* (a). Če bom ugotovil, da je bila uporaba načela *ne bis in idem* dejansko upravičena, bom v nadaljevanju preučil, ali bi lahko to načelo pomenilo oviro za izročitev tretji državi in tako preprečilo sprejetje omejevalnih ukrepov, ki so bistveni za doseg tega cilja (b). Na koncu se bom posvetil dejanskemu stanju v obravnavani zadevi, na podlagi katerega se zdi, da še ni bilo ugotovljeno, da se v tej posamični zadevi načelo *ne bis in idem* uporablja (c in d).

a) Uporaba načela *ne bis in idem* v primerih, ko je bil kazenski postopek ustavljen drugače kot s sodbo sodišča

43. Za začetek je treba preveriti, ali bi ukrep, kakršen je ta, ki ga je leta 2009 v zvezi s tožečo stranko sprejelo državno tožilstvo, sploh lahko povzročil uporabo načela *ne bis in idem*. Člen 54 KISS je mogoče uporabiti, če je bil „sodni postopek v eni pogodbenici pravnomočno končan“, zaradi česar poznejši kazenski pregon za isto kaznivo dejanje v drugih državah članicah ni mogoč.

44. Menim, da sklep, s katerim je državno tožilstvo s soglasjem pristojnega sodišča ustavilo kazenski postopek in zaradi katerega na podlagi nacionalnega prava kakršen koli nadaljnji pregon, potem ko je obdolženec izpolnil določene pogoje, ni več mogoč, spada na področje uporabe člena 54 KISS. Na tem področju namreč že obstaja ustaljena sodna praksa.

45. Sodišče je to vprašanje prvič obravnavalo v sodbi Gözütok in Brügge ter rzsodilo, da se načelo *ne bis in idem*, določeno v členu 54 KISS, „enako uporablja v postopkih za odstop od kazenskega pregona, kot sta ta v zadevah v glavni stvari, v katerih je državno tožilstvo države članice brez posredovanja sodišča zaključilo [kazenski] postopek, potem ko je obdolženec izpolnil določene obveznosti, predvsem ko je plačal znesek denarja, ki ga je določilo državno tožilstvo“.¹²

¹² Sodba z dne 11. februarja 2003 (C-187/01 in C-385/01, EU:C:2003:87, točka 48).

46. Te ugotovitve so bile potrjene in pojasnjene v okviru poznejše sodne prakse v zvezi s členom 54 KISS. Sodišče je v sodbi M poudarilo, da je za uporabo načela *ne bis in idem* potrebno, prvič, da je bil kazenski postopek *pravnomočno ustavljen*.¹³ Sodišče je v sodbi Spasic poudarilo pomen „pogoja izvršitve“, v skladu s katerim se zahteva, da je bila kazen, če je bila izrečena, „izvršena, da je v postopku izvrševanja ali je po zakonodaji pogodbenice, ki jo je izrekla, ni več mogoče izvršiti“, da bi se preprečila nekaznovanost oseb, ki so bile v državi članici Unije obsojene s pravnomočno kazensko sodbo.¹⁴

47. Nasprotno je Sodišče v sodbi Miraglia razsodilo, da se člen 54 KISS ne uporablja za odločbo sodnih organov države članice, s katero se po tem, ko je državno tožilstvo odločilo, da ustavi pregon iz enega samega razloga, in sicer tega, da je bil v drugi državi članici zoper istega obdolženca za ista dejanja začel kazenski pregon, *brez vsake vsebinske presoje* odloči, da je zadeva zaključena.¹⁵ Podobno je Sodišče v sodbi Turanský razsodilo, da se člen 54 KISS ne more uporabljati za odločbo *policijskega organa*, ki po vsebinski presoji zadeve in pred ovadbo osebe, osumljene storitve kaznivega dejanja, odredi ustavitev kazenskega pregona, če s to odločbo o ustavitvi v skladu z nacionalnim pravom te države kazenski postopek ni pravnomočno ustavljen in tako ta odločba *ne pomeni ovire* za to, da bi se v tej državi članici za ista dejanja začel *nov kazenski pregon*.¹⁶

48. Sodišče je v sodbi Kossowski pojasnilo, da sklepa državnega tožilstva, s katerim se preiskava proti neki osebi ustavi s pridržkom ponovne uvedbe postopka ali razveljavitve tega sklepa, ne da bi bile naložene sankcije, ni mogoče šteti za pravnomočno odločbo, če je iz obrazložitve tega sklepa razvidno, da *ni bila opravljena podrobna preiskava*.¹⁷

49. Skratka, na eni strani so pravnomočne sodbe v zvezi s kaznivim dejanjem (izrečene na podlagi obstoja oziroma neobstoja elementov kaznivega dejanja, ali druge posebne odločitve, ki sicer ne vsebujejo tovrstnih razsodb, vendar pomenijo dokončno razrešitev zadeve), ki v skladu z nacionalnim pravom izključujejo poznejši pregon istega kaznivega dejanja v isti državi članici, posledično pa tudi v drugih državah članicah. Na drugi strani pa so ostale vrste odločitev o ustavitvi kazenskega postopka ali o njegovi neuvredbi, ki jih običajno sprejmejo policijski organi na nacionalni ravni, ki pa nimajo takih posledic. Takšna razmejitev je precej intuitivna, vendar jo je zaradi različnih pravil in postopkov v državah članicah težko izčrpno ponazoriti: da bi bila uporaba načela *ne bis in idem* upravičena, mora v državi članici obstajati pravnomočna odločitev, s katero je merodajno določen obseg *idem*, zaradi katerega lahko nato obvelja *ne bis*. Naj se izrazim s prisposodbo: če v tem vmesnem prostoru zeva praznina, ni popolnoma nobene ovire, ki bi drugim državam članicam preprečila, da same uvedejo preiskavo in kazenski pregon.

50. Zato je odgovor na prvo vprašanje predložitvenega sodišča pritrdilen: na podlagi abstraktne presoje je mogoče ugotoviti, da sklep, s katerim je državno tožilstvo po opravljeni vsebinski presoji in s soglasjem pristojnega sodišča pravnomočno ustavilo kazenski postopek, potem ko je obdolženec izpolnil določene pogoje, spada na področje uporabe člena 54 KISS.

51. Vendar je dejstvo, da tovrstna nacionalna odločitev spada na področje uporabe člena 54 KISS, kar bi morebiti lahko pomenilo, *da je bil sodni postopek v eni pogodbenici pravnomočno končan*, še vedno precej oddaljeno od morebitnih posledic, o katerih predložitveno sodišče sprašuje z drugim in tretjim vprašanjem. Zlasti se zdi, da manjka naslednji logičen korak, ki je nujen, da bi nastopila kakršna koli

13 Sodba z dne 5. junija 2014 (C-398/12, EU:C:2014:1057, točka 31).

14 Sodba z dne 27. maja 2014 (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, točki 63 in 64).

15 Sodba z dne 10. marca 2005 (C-469/03, EU:C:2005:156, točki 34 in 35).

16 Sodba z dne 22. decembra 2008 (C-491/07, EU:C:2008:768, točki 40 in 45).

17 Sodba z dne 29. junija 2016 (C-486/14, EU:C:2016:483, točka 54).

vprašanja, ki izhajajo iz člena 21 PDEU: pravnomočna, merodajna ugotovitev ustreznega organa države članice, ki potrjuje istovetnost zadevnih kaznivih dejanj (*idem*) in tako omogoča uveljavitev *ne bis* v zvezi z istimi kaznivimi dejanji v Uniji, kar bi lahko morda v nadaljevanju imelo tudi določene učinke na zahteve za izročitev, ki jih podajo tretje države.

52. Kljub temu bom glede na stališča strank in razpravo, ki se je na podlagi teh stališč razvila na obravnavi, zaenkrat upošteval dejanske in pravne predpostavke, ki so del drugega in tretjega vprašanja predložitvenega sodišča. To zlasti velja za odgovor na tretje vprašanje, ki se glasi, ali bi člen 21(1) PDEU, razen tega, da preprečuje kakršen koli poznejši pregon v drugih državah članicah, nasprotoval tudi začasnemu pridržanju v drugih državah članicah zaradi morebitne poznejše izročitve tretji državi, če bi se člen 54 KISS v obravnavani zadevi dejansko uporabljal?

53. Menim, da je tako.

b) Načelo ne bis in idem kot ovira za izročitev (ali za prijetje zaradi izročitve)

54. Med načelom *ne bis in idem* in pravico do prostega gibanja oseb, določeno v členu 21 PDEU, obstaja jasna povezava. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je „namen člena 54 KISS preprečiti, da bi se zoper osebo, ki izvršuje svojo pravico do prostega gibanja, zaradi istih dejanj začel pregon na ozemlju več držav pogodbenic [...]. Osebam, glede katerih je bil postopek po njihovem pregonu pravnomočno končan, zagotavlja varstvo pred ponovnim pregonom. *Tem osebam je treba omogočiti, da se prosto gibajo*, ne da bi se ob tem morale bati novih kazenskih pregonov za ista dejanja v drugi državi pogodbenici.“¹⁸

55. Po mojem mnenju je uporaba tovrstnih izjav v primeru morebitnih zahtev tretjih držav za izročitev popolnoma enostavna. Veljati mora namreč logika enotne uporabe. Odločba, na podlagi katere je izključen vsakršen poznejši pregon istega kaznivega dejanja v eni državi članici, mora imeti enake učinke tudi v drugih delih istega območja svobode, varnosti in pravice, in sicer na povsem enak način, kot bi jih imela v okviru istega notranjega pravnega reda.

56. Poleg tega velja, da če takšno območje obstaja znotraj nekega geografskega prostora, mora to imeti določene posledice tudi zunaj njegovih meja. Država članica tako ne sme prijeti ali začasno pridržati osebe, v zvezi s katero je Interpol razpisal rdečo mednarodno tiralico, oziroma sprejeti katerega koli drugega ukrepa, s katerim omeji prosto gibanje te osebe, če je bilo merodajno ugotovljeno, da je bil sodni postopek zoper to osebo za ista kazniva dejanja v drugi pogodbenici pravnomočno končan. Vsak tak ukrep bi bil v nasprotju s členom 54 KISS, saj bi se z njim bistveno omejila pravica, zagotovljena s členom 21 PDEU. En pravni prostor namreč pomeni en pravni prostor tako znotraj kot tudi zunaj njegovih meja.

57. Vendar se nekatere vlade, ki so v okviru tega postopka predložile stališča, s takšno ugotovitvijo ne strinjajo in v zvezi z njo navajajo tri ugovore. Prvič, menijo, da naj bi ta ugotovitev temeljila na preširoki razlagi člena 54 KISS. Po njihovem mnenju naj bi imela ta določba ožje področje uporabe, saj naj bi zajemalo zgolj pregon, ki ga izvaja sama država članica, ne pa tudi prijetja zaradi izročitve, ki bi omogočil poznejši pregon v tretji državi (1). Dalje, trdijo, da bi takšna razlaga pomenila ekstrateritorialno uporabo Schengenskega sporazuma (2), kar bi povzročilo trenja z mednarodnopravnimi obveznostmi, ki so jih tako države članice kot tudi Unija prevzele na podlagi dvostranskih sporazumov o izročitvi, zlasti tistih, sklenjenih z Združenimi državami (3).

58. V naslednjih oddelkih bom zaporedoma obravnaval te trditve.

¹⁸ Glej sodbo z dne 28. septembra 2006, Gasparini in drugi (C-467/04, EU:C:2006:610, točka 27 in navedena sodna praksa). Moj poudarek.

1) Pojem „pregon“

59. Prvič, nekatere vlade, ki so predložile stališča, trdijo, da načelo *ne bis in idem* sicer nasprotuje temu, da bi bila oseba „preganjana“, vendar pa ne izključuje tega, da bi se zoper osebo sprejeli ukrepi, kakršni so navedeni v predložitveni odločbi. Po njihovem mnenju naj teh ukrepov ne bi bilo mogoče šteti za „pregon“, ampak za „previdnostne ukrepe“, katerih namen je pomagati drugi državi, v kateri bo uveden pregon.

60. Takšna razlaga člena 54 KISS se zdi nekoliko formalistična. Ta določba po mojem mnenju ne vsebuje nobenega jezikovnega, kontekstualnega ali teleološkega elementa, ki bi podpiral stališče, da pojem „pregon“ zajema le kazenske postopke, ki „od rojstva do smrti“ potekajo v eni in isti državi in jih mora v celoti izvesti prav ta država.

61. Besedilo člena 54 KISS ne določa, da se mora poznejši pregon, ki je prepovedan, izvajati s strani druge pogodbenice. Ta določba preprečuje vsakršen pregon v drugi pogodbenici in tako na jezikovni ravni vključuje prepoved kakršnega koli teritorialnega sodelovanja v dejanjih pregona, ki se v zadevni državi članici izvajajo v imenu drugih držav.

62. Dalje, nobenega dvoma ni, da ukrepi, kot so prijetje ali začasno pridržanje – ki poleg tega, da *prima facie* izpolnjujejo tako imenovana „merila Engel“,¹⁹ ki morajo biti izpolnjena, da bi se lahko šteli za ukrepe „kazenske narave“ – omogočajo, da pregon iskane osebe poteka v tretji državi. Povedano drugače, ti ukrepi so del neprekinjene verige procesnih dejanj, ki se lahko izvajajo v različnih državah, na podlagi katerih je zoper iskano osebo uveden sodni postopek zaradi kazenske obtožbe.

63. Država članica Unije, ki izvršuje rdečo mednarodno tiralico, deluje kot podaljšana roka države, ki je uvedla pregon. Ta država članica dejansko opravlja dejanja z namenom pregona v drugi državi in za to državo, s čimer pregon tudi omogoči, tako da se iskana oseba po potrebi preda organom (pregona) v tretji državi. V takšnih okoliščinah bi bilo navajanje, da tovrstno dejanje ni del pregona v tretji državi (ki običajno že poteka), enako, kot če bi trdili – pri čemer se opravičujem, ker bom uporabil tako zloveščo, vendar kljub temu koristno analogijo iz materialnega kazenskega prava – da to, da nekoga zvežemo in ga predamo tretji osebi, da ga lahko zabode, ni umor (bodisi v sotorilstvu bodisi kot skupna izvršitev tega kaznivega dejanja), ampak zgolj „previdnostni ukrep“, katerega namen je pomagati osebi, ki drži nož.

64. Če je člen 54 KISS med drugim namenjen varstvu pravice državljanov unije do prostega gibanja,²⁰ bi bila vsaka drugačna razlaga te določbe s teleološkega vidika le stežka združljiva z njenim ciljem, pa tudi z okvirom temeljnih pravic, v katerem se ta določba uporablja v povezavi s členom 50 Listine. Osebi, za katero velja ukrep prijetja ali začasnega pridržanja zaradi izročitve, kljub temu, da je upravičena do varstva, ki izhaja iz načela *ne bis in idem*, ni – če si izposodim besede Sodišča – „zagotovlj[eno] varstvo pred ponovnim pregonom“ ali „omogoč[eno], da se prosto giba[...]“ v Uniji.

65. To izhaja tudi iz razlage, ki jo je Sodišče podalo v zvezi s tem načelom, kot je določeno v členu 50 Listine. V zvezi s to določbo je Sodišče dosledno odločalo, da „načelo *ne bis in idem* prepoveduje kumulacijo *postopkov in sankcij* kazenske narave, v smislu tega člena, za ista dejanja in proti isti osebi“.²¹ Zato je na podlagi člena 54 KISS prepovedano tudi že samo izvajanje procesnih dejanj, povezanih s pregonom posamezne osebe.

¹⁹ Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) z dne 8. junija 1976, Engel in drugi proti Nizozemski (CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, točke od 80 do 82). V skladu z ustaljeno sodno prakso ESČP je treba „merila Engel“ uporabiti, da bi se ugotovil obstoj „kazenske obtožbe“ v smislu člena 4 (naslovljenega „Pravica, da nisi dvakrat sojen ali kaznovan za isto kaznivo dejanje“) Protokola št. 7 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Glej med drugim sodbi z dne 10. februarja 2009, Sergey Zolotoukhin proti Rusiji (CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, točka 53), in z dne 15. novembra 2016, A in B proti Norveški (CE:ECHR:2016:1115JUD002413011, točke od 105 do 107).

²⁰ Glej točko 54 teh sklepnih predlogov.

²¹ Glej na primer sodbo z dne 20. marca 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, točka 25 in navedena sodna praksa). Moj poudarek.

2) Uporaba „zunaj schengenskega območja“

66. Drugič, nekatere vlade navajajo, da se člen 54 KISS uporablja le „znotraj schengenskega območja“ in da ne ureja položajev, v katerih je oseba bila ali bi lahko bila kazensko preganjana v tretji državi. Povedano drugače, člen 54 KISS naj bi bil za pogodbenice zavezujoč zgolj v okviru njihovih medsebojnih odnosov, ne pa tudi v okviru njihovih odnosov s tretjimi državami (ki naj bi jih urejalo nacionalno in mednarodno pravo). To stališče naj bi dodatno potrjevalo dejstvo, da Sporazum o izročitvi med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike²² ne določa absolutnega razloga za zavrnitev za zadeve, v katerih se uporablja načelo *ne bis in idem*. Ker tega vidika ne ureja nobena izrecna določba, naj bi bile zanj pristojne države članice, ki naj bi morale zato imeti možnost, da ta vidik uredijo tako, kot se jim zdi najprimerneje, zlasti s sklepanjem dvostranskih sporazumov.

67. Strinjam se z več posamičnimi predlogi, ki jih vsebujejo te trditve. Vendar pa se nikakor ne strinjam s kombinacijo teh predlogov in z ugotovitvijo, ki temelji na njih.

68. Za začetek naj navedem, da zagotovo drži, da se Schengenski sporazum ne uporablja za tretje države. Vendar se nedvomno uporablja za dejanja pogodbenic na lastnem ozemlju v imenu tretjih držav. V preostalem pa se navedena trditev v veliki meri prekriva s trditvijo, navedeno v prejšnjem oddelku: to, da se nekdo ne preganja ponovno v drugi državi članici, je širše od tega, da se ne preganja v *in s strani* te države članice. S tem so tako na jezikovni kot tudi na sistematični in logični ravni zajeta dejanja v pogodbenici, s katerimi se omogoča pregon v tretji državi.

69. Navedeno ugotovitev dodatno potrjuje razlaga člena 54 KISS ob upoštevanju Listine. Člen 50 Listine načelo *ne bis in idem* povzdiguje v temeljno pravico, pri čemer določa, da „[n]ihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil v Uniji v skladu z zakonom s pravnomočno sodbo že oproščen ali obsojen“.²³ Nobenega dvoma ni, da mora izraz „nihče“ pomeniti „nikogar“ brez vsakršnih ozemeljskih omejitev, ne pa „nikogar razen posameznikov, ki se preganjajo zunaj Unije“.

70. Navsezadnje bi bila razlaga člena 50 Listine nekoliko nenavadna, če bi, kar zadeva organe držav članic, pomen in obseg te temeljne pravice prenehala obstajati s prestopom zunanje meje Unije. To ne bi pomenilo le nevarnosti za učinkovito varstvo temeljnih pravic, ker se na ta način spodbuja izogibanje. Glede na suverenost držav članic in njihovo *ius puniendi* bi bilo to tudi nesmiselno: če je namreč načelo *ne bis in idem* dovolj, da se državam članicam prepreči neposredno izvajanje pristojnosti na kazenskopravnem področju (to je, da same preganjajo posamezno osebo), kako naj potem ne bi bilo dovolj za to, da se tej isti državi članici prepreči, da izvaja kazenskopravno pristojnost v imenu tretje države? Zakaj bi bilo treba *ius puniendi* tretjih držav zaščititi močneje kot isto pravico držav članic?

71. V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče v sodbah Petruhhin²⁴ in Pisciotti²⁵ razsodilo, da položaj državljan Unije, za katerega tretja država poda zahtevo za izročitev in ki je uresničeval svojo pravico do prostega gibanja v Uniji, spada na področje uporabe člena 21 PDEU in torej na področje prava Unije v smislu člena 51(1) Listine. Enaka logika mora veljati v zvezi z državljanom Unije, ki *si* dejansko in resnično *prizadeva* za uresničitev te pravice.²⁶ Če torej položaj tožeče stranke zaradi ovire, ki onemogoča njeno prosto gibanje, spada na področje uporabe Listine, potem se mora za ta položaj uporabljati tudi pravica, določena v členu 50 Listine.

²² Sporazum o izročitvi med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike z dne 25. junija 2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 161, v nadaljevanju: Sporazum EU-ZDA). Ta sporazum se v obravnavani zadevi ne uporablja.

²³ Moj poudarek.

²⁴ Sodba z dne 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630).

²⁵ Sodba z dne 10. aprila 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222).

²⁶ Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

72. Natančneje, položaj tožeče stranke, ki zaradi tveganja, da jo bodo prijeli in v nadaljevanju morda izročili tretji državi, ne sme zapustiti Nemčije in oditi v druge države članice Unije, je podoben položaju, ki ga je Sodišče že obravnavalo v zadevi Schotthöfer²⁷. V tej zadevi je bila izročitev tretji državi (Združenim arabskim emiratom) izključena, ker je obstajala nevarnost, da bo zadevna oseba podvržena smrtni kazni. V obravnavani zadevi pa bi možnost prijetja ali podobnega ukrepa, sprejetega zaradi kasnejše izročitve tretji državi (Združenim državam), bržkone morala biti izključena zaradi načela *ne bis in idem*.

73. Nazadnje naj le še dodam, da člen 50 ni edina določba Listine, ki je upoštevana v zadevi, kakršna je obravnavana. Natančneje, ob ozki razlagi člena 54 KISS bi se lahko pojavila tudi nekatera vprašanja v povezavi, med drugim, s členom 6 (svoboda in varnost) in členom 45 (svoboda gibanja) Listine. Navedene določbe so v obravnavani zadevi ravno tako upoštevne, čeprav jih predložitveno sodišče ni navedlo. Po mojem mnenju ni očitno, da je mogoče šteti, da poseganje v pravice, zagotovljene v teh določbah, ki je posledica omejevalnih ukrepov, sprejetih zaradi izvršitve rdeče mednarodne tiralice, izpolnjuje zahteve iz člena 52(1) Listine, če je bila zadevna oseba na primer že oproščena določenih kazenskih obtožb ali če je bila kazen, ki ji je bila izrečena, v celoti izvršena.

3) Mednarodnopravne obveznosti Unije in držav članic, ki izhajajo iz dvostranskih sporazumov

74. Tretjič, priznam, da ima argument nekaterih intervenientov, ki temelji na dejstvu, da v skladu s Sporazumom EU-ZDA načelo *ne bis in idem* ne pomeni absolutnega razloga za zavrnitev, vsaj na prvi pogled določeno težo. Ni nerazumna trditev, da če bi zakonodajalec Unije dejansko nameraval zagotoviti uporabo načela *ne bis in idem* zunaj schengenskega območja, bi bil v sporazum najverjetneje vključen *ad hoc* razlog za zavrnitev.

75. Vendar se po podrobnejšem pregledu izkaže, da ta trditev nikakor ni odločilna. Za začetek naj navedem, da ni nobene potrebe po izpostavljanju tega, da bi lahko neobstoju konkretne določbe v zvezi s tem vprašanjem botrovali različni razlogi, vključno z nepripravljenostjo organov ZDA za sprejetje takšne določbe.²⁸ Kar je še pomembneje, spomniti je treba na člen 17(2) Sporazuma EU-ZDA, ki določa, da „[č]e ustavna načela ali zavezujoče pravnomočne sodne odločbe zaprosene države članice lahko predstavljajo oviro za izpolnitev obveznosti izročitve in če v tem sporazumu ali v veljavni dvostranski pogodbi ni predvideno, kako rešiti zadevo, se zaprosena država in država prosilka o tem posvetujeta“.

76. Ta določba pomeni, da pogodbenice dopuščajo možnost, da lahko nekatera ustavna načela ali pravnomočne sodne odločbe v njihovih pravnih redih „predstavljajo oviro za izpolnitev [njihove] obveznosti izročitve“, čeprav se pogodbenice niso dogovorile, da so ta povod za uveljavljanje absolutnega razloga za zavrnitev.²⁹ Dejstvo, da vsako tovrstno načelo ali sodna odločba ne pomeni samodejne preprečitve izročitve, ampak od organov zahteva uvedbo postopka posvetovanja, določenega v tem sporazumu, samo po sebi ne vpliva na obstoj (in zavezujočo naravo) pravne ovire.

27 Glej sklep z dne 6. septembra 2017, Peter Schotthöfer & Florian Steiner (C-473/15, EU:C:2017:633).

28 V zvezi s tem ugotavljam, da se zdi, da precej omejevalen pristop k načelu *ne bis in idem* izhaja iz enega izmed pojasnil, ki so jih ZDA podale leta 1992 ob ratifikaciji Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah: „Združene države pojasnjujejo, da se načelo *ne bis in idem* v odstavku 7 [člena 14] uporablja le, če je oprostilno sodbo izreklo sodišče iste državne enote, ne glede na to, ali je šlo za zvezno vlado ali za enoto v njeni sestavi, kot je ta, ki predlaga začetek novega sodnega postopka za isto dejanje.“

29 Glej v zvezi s to določbo sodbo z dne 10. aprila 2018, Piscioti (C-191/16, EU:C:2018:222, točke od 39 do 41).

77. V tem okviru je tudi trditev, ki so jo navedle številne vlade, in sicer da Sporazum EU-ZDA ne ureja izročitve v položajih, v katerih se lahko uporablja načelo *ne bis in idem*, zaradi česar je ta vidik v skladu z veljavno zakonodajo urejen le v nacionalnem pravu, povsem nepomembna. Nemška vlada je v zvezi s tem tudi trdila, da bi lahko široka razlaga člena 54 KISS negativno vplivala na odnose med državami članicami Unije in tretjimi državami, ker bi državam članicam otežila ali celo onemogočila spoštovanje mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenice so (posledično pa tudi spoštovanje načela *pacta sunt servanda*).

78. Res je, da so, če ureditev Unije na tem področju ne obstaja, za določitev pravil o izročitvi pristojne države članice.³⁰ Vendar je treba v položajih, za katere se uporablja pravo Unije, zadevna nacionalna pravila uporabljati ob spoštovanju prava Unije in zlasti svoboščin, zagotovljenih s členom 21 PDEU.³¹

79. Sodišče je že leta 1981 razsodilo, da „kazenska zakonodaja in pravila o kazenskem postopku še vedno spadajo v pristojnost držav članic. Vendar [...] so v pravu Skupnosti na tem področju določene tudi nekatere omejitve, kar zadeva ukrepe za izvajanje nadzora, ki jih države članice v skladu s tem pravom lahko ohranijo v zvezi s prostim pretokom blaga in prostim gibanjem oseb.“³² To mora še toliko bolj veljati skoraj 40 let kasneje, ko so države članice zavezane, da svojim državljanom zagotavljajo „območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja, na katerem je [...] zagotovljeno prosto gibanje oseb“.³³

80. V skladu s tem države članice lahko še naprej prosto urejajo to področje in v tem okviru sklepajo dvostranske (in večstranske) sporazume s tretjimi državami. Vendar je to upravičeno le, če ne pristanejo na sprejetje kakršnih koli zavez, ki ne bi bile združljive z obveznostmi, ki izhajajo iz prava Unije. Države članice načeloma tudi na področjih, ki so v nacionalni pristojnosti, in zunaj posebnega okvira, ki ga določa člen 351 PDEU, s sklepanjem sporazumov s tretjimi državami ne smejo zaobiti ali odstopati od obveznosti, ki jih imajo na podlagi prava Unije. To bi na načelni ravni vzbudilo dvom o načelu primarnosti prava Unije.³⁴

81. Ti preudarki so še posebej pomembni v obravnavani zadevi, ki se nanaša na pravico, določeno v Listini. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba pristojnosti Evropske unije izvrševati ob spoštovanju mednarodnega prava ter akte, sprejete na podlagi teh pristojnosti, razlagati in – če je to ustrezno – njihovo področje uporabe omejiti ob upoštevanju upoštevanih pravil mednarodnega prava.³⁵ Vendar je Sodišče pojasnilo tudi, da se ta prednost mednarodnega prava pred določbami prava Unije ne razteza na primarno pravo Unije, zlasti ne na splošna načela prava Unije, katerih del so temeljne pravice.³⁶ Tako niti Unija niti države članice (če delujejo na področju uporabe Pogodb Unije) morebitne kršitve temeljnih pravic ne bi mogle upravičiti s svojo obveznostjo spoštovanja ene ali več mednarodnih pogodb ali instrumentov.

82. Trditev, da bi bilo državam članicam zaradi tukaj predlagane razlage člena 54 KISS oteženo ali celo onemogočeno spoštovanje načela *pacta sunt servanda*, se v vsakem primeru ne zdi pravilna, vsaj kar zadeva Ustanovno listino Interpola. Rdeča mednarodna tiralica, ki jo razpiše Interpol, od vseh njegovih članic ne zahteva, da morajo iskano osebo v vseh okoliščinah prijeto ali sprejeti ukrepe za omejitev njenega gibanja. Članice morajo Interpol in državo prosilko obvestiti o tem, da je iskana oseba na njihovem ozemlju, vendar morajo vse ostale ukrepe, vključno z omejitvijo prostega gibanja te osebe, v skladu s členom 87 IRPD sprejeti le, če „jih dopuščajo nacionalna zakonodaja in veljavne mednarodne

30 Glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, točka 26).

31 Glej v tem smislu sodbi z dne 13. novembra 2018, Raugevicius (C-247/17, EU:C:2018:898, točka 45), in z dne 2. aprila 2020, I. N. (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, točka 48).

32 Sodba z dne 11. novembra 1981, Casati (203/80, EU:C:1981:261, točka 27).

33 Člen 3(2) PEU.

34 Glej v tem smislu med drugim sodbo z dne 21. januarja 2010, Komisija/Nemčija (C-546/07, EU:C:2010:25, točka 42).

35 Glej v tem smislu sodbo z dne 3. septembra 2008, Kadi in Al Barakaat International Foundation/Svet in Komisija (C-402/05 P in C-415/05 P, EU:C:2008:461, točka 291 in navedena sodna praksa).

36 Prav tam, točki 307 in 308.

pogodbe“.³⁷ V tej določbi je namreč kot morebitna alternativa ukrepom za omejitev gibanja iskane osebe naveden tudi „nadzor“ nad to osebo. Poleg tega se, kot je navedeno v točki 27 teh sklepnih predlogov, na podlagi rdeče mednarodne tiralice od države nikakor ne more zahtevati, da izroči osebo, za katero je takšna tiralica razpisana. Za to je namreč treba izdati posebno zahtevo, ki ni urejena v pravilih Interpola.

83. Zato menim, da bi se člen 54 KISS lahko uporabljal za položaje, v katerih je bila oseba kazensko preganjana ali bi lahko bila kazensko preganjana v tretji državi. Če je možnost uporabe načela *ne bis in idem* na horizontalni ravni merodajno ugotovila ena država članica, to načelo zadevno osebo štiti pred tem, da bi jo zaradi istega kaznivega dejanja izročila katera koli druga država članica. Načelo *ne bis in idem* in vzajemno priznavanje namreč delujeta prav v tem okviru: druga (ali tretja ali četrta) država članica mora priznati in sprejeti dejstvo, da je prva država članica preučila zahtevo za izročitev, da se je prepričala o istovetnosti predhodne kazenske obsodbe v Uniji in kaznivih dejanj, za katere se zahteva izročitev, da je ugotovila, da se je v zvezi s temi dejanji začelo uporabljati načelo *ne bis in idem*, in da je na podlagi tega zavrnila izvršitev zahteve za izročitev.³⁸

84. S tega vidika bi bila lahko presoja v zvezi z obstojem ovire za izročitev na podlagi načela *ne bis in idem*, ki jo je že opravila prva država članica, ki je prejela zahtevo za izročitev, navsezadnje zavezujoča tudi za vse ostale države članice, ki bi nato prejele zahtevo za izročitev iste osebe. Vendar znotraj te razsežnosti in v nasprotju z nekaterimi argumenti, ki jih je več intervenientov v okviru tega oddelka navedlo v zvezi z mednarodnim pravom in politiko, ne gre za nobeno omejevanje (zagotovo ne neposredno) dvostranskih sporazumov ali obveznosti, ki jih imajo države članice na podlagi mednarodnega prava. Ti se nedvomno lahko uporabljajo, če je država članica dejansko prva država, ki zadevo obravnava. Preprosto je treba sprejeti odločitev, ki jo je v zvezi z isto zadevo že sprejela druga država članica v Uniji. Ko je ta odločitev enkrat sprejeta in če je bila zahteva za izročitev zavrtnjena, ima državljan Unije na ozemlju Unije pravico do nekakšnega „zaščitnega dežnika“, ki temu državljanu Unije omogoča, da se prosto giblje v Uniji, ne da bi se mu bilo treba bati, da bo preganjan za isto dejanje.

c) Kaj se zgodi, če v zvezi s posamično zadevo ni bilo ugotovljeno, da se načelo *ne bis in idem* dejansko uporablja?

85. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča člen 54 KISS pomeni, da obstaja vzajemno zaupanje držav pogodbenic v njihove sisteme kazenskega pravosodja in da vsaka od teh držav sprejema uporabo kazenskega prava, ki velja v drugih državah pogodbenicah, tudi če bi izvajanje njenega nacionalnega prava privedlo do drugačne rešitve. To vzajemno zaupanje zahteva, da zadevni pristojni organi druge države pogodbenice upoštevajo pravnomočno odločitev, sprejeto na ozemlju prve države pogodbenice, kot je bila sporočena njenim organom.³⁹

86. Vendar je Sodišče pojasnilo, da to medsebojno zaupanje lahko obstaja samo, če se lahko druga država pogodbenica na podlagi dokumentov, ki jih je sporočila prva država pogodbenica, prepriča, da zadevna odločitev, ki so jo sprejeli pristojni organi prve države, dejansko pomeni pravnomočno odločbo, ki vsebuje vsebinsko presojo zadeve.⁴⁰

³⁷ Ta določba povzema člen 31 Ustanovne listine Interpola, ki določa, da „morajo [članice Interpola] storiti vse, kar je v njihovi moči in kar je skladno z zakonodajo v njihovih državah, da bi vestno sodelovale v njegovih dejavnostih“.

³⁸ Glej v tem smislu tudi nedavni sklep Oberlandesgericht Frankfurt (višje deželno sodišče v Frankfurtu, Nemčija) z dne 19. maja 2020, 2 AusLA 3/20, ECLI:DE:OLGHE:2020:0519.2AUSLA3.20.00 (objavljen tudi v NStZ-RR 2020, 288), v katerem je to sodišče razveljavilo nacionalni nalog za prijete, izdan zaradi izročitve (in zavrnilo izročitev ZDA na podlagi sporazuma med Nemčijo in ZDA), z obrazložitvijo, da je bila zahtevana oseba, državljan Italije, že preganjana zaradi istih kaznivih dejanj, kot so bila navedena v zahtevi za izročitev, ki so jo ZDA posredovale Italiji, kar je po mnenju OLG Frankfurt zaradi uporabe načela *ne bis in idem* onemogočilo tudi izročitev iz drugih držav članic, vključno z Nemčijo, ter zadnjenavedeni tako preprečilo, da bi izročitev izvršila na podlagi dvostranskega sporazuma.

³⁹ Glej sodbo z dne 29. junija 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, točki 50 in 51 ter navedena sodna praksa).

⁴⁰ Prav tam, točka 52.

87. Ta načela so v obravnavani zadevi še posebej pomembna. Iz spisa, kot sta ga s koristnimi pojasnili dopolnila BKA in nemška vlada, je namreč razvidno, da doslej še ni bila sprejeta nobena pravnomočna odločitev, kaj šele *sodna* odločba, glede tega, ali so obtožbe, zaradi katerih je Interpol za tožečo stranko razpisal rdečo mednarodno tiralico, povezane z istimi kaznivimi dejanji, za katera je bil sodni postopek, ki je zoper tožečo stranko potekal v Münchnu, pravnomočno končan. Tako sploh ni bilo merodajno odločeno, da se načelo *ne bis in idem* za tožečo stranko v obravnavani zadevi dejansko uporablja.

88. Kot je v svojem stališču pojasnil BKA, takšno odločanje v obravnavani zadevi sploh ni bilo potrebno. BKA namreč ob upoštevanju državljanstva tožeče stranke ni nikdar sprejel nobenega ukrepa, na podlagi katerega bi bilo mogoče rdečo mednarodno tiralico uveljaviti na ozemlju Zvezne republike Nemčije. Kot razumem, gre za pristop, ki ga BKA ob upoštevanju prepovedi izročitve nemških državljanov, določene v členu 16(2) Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustava Zvezne republike Nemčije) z dne 23. maja 1949, kakor je bila spremenjena, uporablja v vseh zadevah, v katerih se rdeče mednarodne tiralice nanašajo na nemške državljane, ki jih ne glede na morebitno uporabo načela *ne bis in idem* v nobenem primeru ni mogoče izročiti v državo zunaj Unije.

89. To pojasnjuje, zakaj predložitveno sodišče v drugem vprašanju za predhodno odločanje sprašuje, ali lahko države članice izvršijo rdečo mednarodno tiralico, če je druga država članica Interpolu in s tem tudi ostalim državam članicam Interpola sporočila svoje „pomisleke“ (v izvorniku predloga za sprejetje predhodne odločbe je uporabljen izraz „Bedenken“) o možnosti uporabe načela *ne bis in idem*. To stališče se odraža tudi v besedilu dodatka k rdeči mednarodni tiralici, ki ga je Interpol objavil leta 2013. V njem je navedeno: „[Nacionalni centralni urad] v Wiesbadnu meni, da bi se moralo uporabljati načelo *ne bis in idem*, ker so obtožbe, na katerih temelji (*sic*) rdeča mednarodna tiralica, istovetne kaznivemu dejanju, zaradi katerega je državno tožilstvo v Münchnu uvedlo postopek zoper zadevno osebo, ki pa je bil ustavljen.“⁴¹

90. Dejstvo, da razen tega, da je uradnik državne policije v Interpolovo podatkovno zbirko vnesel „e-nalepko“, ni bila nikdar sprejeta nobena pravnomočna merodajna odločitev bodisi glede istovetnosti kaznivih dejanj bodisi glede uporabe načela *ne bis in idem* v zvezi s temi dejanji, je razvidno tudi iz časovnega zaporedja dogodkov: zadevni sklep državnega tožilstva je iz leta 2009; Interpol je rdečo mednarodno tiralico razpisal leta 2012; tožeča stranka pa je postopek pri predložitvenem sodišču sprožila leta 2017. V spisu ni niti sledi o kakršnem koli postopku bodisi v Nemčiji bodisi v kateri koli drugi državi članici Unije,⁴² v katerem bi se postavilo vprašanje morebitne uporabe načela *ne bis in idem* ali o njem odločalo.

91. Čeprav se torej zdi – kot je pojasnjeno zgoraj – da se člen 54 KISS v abstraktnem smislu uporablja za položaj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, pa ne nemški pristojni organi ne pristojni organi katere druge države članice Unije o vprašanju, ali se oba sporna postopka nanašata na ista kazniva dejanja, očitno (še) niso odločili, kaj šele da bi v zvezi s tem izdali *pravnomočno* odločbo. Zato vsaj zaenkrat ni nobene odločbe, ki bi jo druge države članice ob upoštevanju načela vzajemnega zaupanja lahko priznale in sprejele oziroma morale priznati in sprejeti kot enakovredno lastnim odločbam.

92. V teh okoliščinah menim, da ni nobene ovire, ki bi državam članicam, razen Nemčiji, preprečevala izvršitev rdeče mednarodne tiralice, ki jo je Interpol razpisal za tožečo stranko. V smislu člena 54 KISS namreč zgolj *pomislekov*, ki so jih policijski organi države članice izrazili v zvezi z morebitno uporabo načela *ne bis in idem*, ni mogoče enačiti s pravnomočno odločbo o tem, da se to načelo dejansko uporablja.

⁴¹ Moj poudarek.

⁴² Takšno odločitev bi lahko sprejeli, na primer, sodni organi države članice, v kateri bi se tožeča stranka izsledila (ki ni država njenega stalnega prebivališča). Od teh organov bi se lahko glede na okoliščine zahtevalo, naj izdajo, potrdijo, spremenijo ali preklicajo omejevalne ukrepe, katerih sprejetje so zahtevali ali naložili policijski organi ali državno tožilstvo, kot se je na primer zgodilo v dejanskem primeru, opisanem v opombi 38 zgoraj.

93. Vsekakor se zavedam neprijetnosti položaja, v katerem se je znašla tožeča stranka. Vendar je mogoče pravne posledice, ki so bile predstavljene v prejšnjem oddelku in ki jih je želela doseči tožeča stranka, pripisati le ustrezni odločbi, ki je bila v tem smislu izdana. Med varstvom in nekaznovanostjo mora namreč obstajati ravnovesje. Sodišče je že pojasnilo, da namen člena 54 KISS ni, „da je osumljenec zaščiten pred tem, da bi bil podvržen morebitnim naknadnim preiskavam v zvezi z istimi dejanji v več državah pogodbenicah“.⁴³ To določbo je namreč treba razlagati „ne le ob upoštevanju nujnosti zagotavljanja prostega gibanja oseb, temveč tudi nujnosti spodbujanja preprečevanja kriminalitete in boja proti njej na območju svobode, varnosti in pravice“.⁴⁴ V sodbah Petruhuin in Piscioti je Sodišče poudarilo, da se morajo z akti Unije, sprejetimi na območju svobode, varnosti in pravice, uskladiti zahteve po prostem gibanju oseb s potrebo po sprejetju ustreznih ukrepov za preprečevanje kriminala in boj proti njemu. Zlasti mora biti cilj aktov Unije tudi *preprečevanje nevarnosti nekaznovanosti* oseb, ki so storile kaznivo dejanje.⁴⁵

94. Navedeni preudarki se odražajo v samem postopku. KISS vsebuje posebno določbo, ki predvideva položaj, v katerem se poraja dvom v zvezi s tem, ali je oseba, ki bi bila lahko preganjana v državi pogodbenici, dejansko upravičena do varstva, ki v zvezi s tem izhaja iz načela *ne bis in idem*. Člen 57 KISS določa, da „[č]e pogodbenica obtoži osebo kaznivega dejanja in pristojni organi te pogodbenice utemeljeno domnevajo, da se obtožba nanaša na ista dejanja, za katera je bil sodni postopek že pravnomočno končan v drugi pogodbenici, ti organi, če menijo, da je to potrebno, zahtevajo ustrezne informacije od pristojnih organov pogodbenice, na ozemlju katere je bila sodba že izrečena. Zahtevane informacije je treba dati čim prej in se upoštevajo pri določanju nadaljnjega poteka postopkov, ki so v teku.“ Ta določba je v tem okviru izraz načela lojalnega sodelovanja, določenega v členu 4(3) PEU.

95. Če torej obstajajo indici, da bi se načelo *ne bis in idem* lahko uporabljalo v zvezi z obtožbami, zaradi katerih je Interpol razpisal rdečo mednarodno tiralico za državljana Unije, je mogoče od organov drugih držav članic pričakovati, da bodo – če bi iskano osebo izsledili na svojem ozemlju – ob upoštevanju člena 57 KISS (i) nemudoma ukrepali tako, da se ta položaj razjasni, in (ii) ustrezno upoštevali informacije, ki jih zagotovi druga država članica. Kot je navedeno v točki 85 teh sklepnih predlogov, je Sodišče že pojasnilo, da morajo države članice imeti možnost, da se na podlagi dokumentov, ki jih je posredovala država članica, v kateri je zoper osebo potekal sodni postopek, prepričajo, da so pogoji za uporabo načela *ne bis in idem* izpolnjeni.

96. Če pa pristojni organi države članice ne morejo preveriti, ali se načelo *ne bis in idem* uporablja, jim mora biti seveda dovoljeno, da izvršijo rdečo mednarodno tiralico ter – kadar je to ustrezno in nujno – omejijo prosto gibanje iskane osebe. V pravu Unije namreč ni nobene podlage, ki bi jim lahko preprečila spoštovanje nacionalnih predpisov na tem področju ali – odvisno od primera – mednarodnih pogodb, ki bi se lahko uporabljale. Ko pa pristojni organi države članice sprejmejo odločitev, s katero lahko potrdijo upravičenost uporabe načela *ne bis in idem* v zvezi z določeno rdečo mednarodno tiralico, morajo vse ostale države članice to konkretno pravnomočno odločitev spoštovati.

d) Vmesni predlog (in notranja analogija)

97. Glede na navedeno menim, da člen 54 KISS v povezavi s členom 50 Listine in člen 21(1) PDEU nasprotujeta temu, da države članice izvršijo rdečo mednarodno tiralico, ki jo je Interpol razpisal na zahtevo tretje države, in s tem omejijo prosto gibanje osebe, če je pristojni organ države članice pravnomočno odločil o tem, ali se načelo *ne bis in idem* v zvezi s posamičnimi obtožbami, zaradi katerih je bila tiralica razpisana, dejansko uporablja.

43 Glej sodbo z dne 29. junija 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, točka 45 in navedena sodna praksa). Moj poudarek.

44 Prav tam, točka 47.

45 Sodba z dne 6. septembra 2016, Petruhin (C-182/15, EU:C:2016:630, točki 36 in 37), oziroma z dne 10. aprila 2018, Piscioti (C-191/16, EU:C:2018:222, točka 47). Moj poudarek.

98. Kot opombo v zvezi s tem predlaganim odgovorom naj navedem, da bi bila taka rešitev tudi sistematično skladna z notranjimi instrumenti Unije, ki urejajo podobna vprašanja, kot sta Direktiva 2014/41/EU o evropskem preiskovalnem nalogu (v nadaljevanju: EPN) v kazenskih zadevah⁴⁶ ali Okvirni sklep 2002/584/JHA o evropskem nalogu za prijetje (ENP)⁴⁷.

99. V skladu s členom 11(1)(d) Direktive 2014/41 je načelo *ne bis in idem* eden od razlogov za nepriznanje ali neizvršitev EPN. V tem okviru se ne sme spregledati, da je mogoče EPN izdati, *preden* je kazenski postopek dejansko sprožen,⁴⁸ in tudi v postopkih, ki v nacionalnem pravu formalno ne veljajo za „kazenske“ postopke.⁴⁹ Določbe, podobne tistim iz Direktive 2014/241, pa vsebuje še en instrument, in sicer Okvirni sklep 2002/584. Iz teh določb lahko razberemo, da člena 54 KISS ni mogoče razlagati ozko: zakonodajalec Unije namreč načela *ne bis in idem* ni zasnoval zgolj kot oviro, ki preprečuje, da bi se moral državljani dvakrat zagovarjati pred sodiščem. Za njim se nedvomno skriva še kaj drugega. To načelo mora, če nič drugega, preprečiti vsaj uporabo ukrepov, s katerimi se, ne glede na njihovo poimenovanje v nacionalnem pravu, močno omejujejo svoboščine oseb (kot so prijetje ali začasno pridržanje) in ki se z logičnega, funkcionalnega in kronološkega vidika sprejemajo v zvezi s kazenskim postopkom, tudi če ta poteka v tretji državi.⁵⁰

100. Drugič, navedena instrumenta prav tako potrjujeta, da ima lahko načelo *ne bis in idem* preprečevalni učinek le, če je bilo pravnomočno odločeno o dejanski uporabi tega načela v zvezi s posamično zadevo. Zakonodajalec Unije je namreč uporabil podoben pristop v zvezi z izvršitvijo EPN. V skladu z uvodno izjavo 17 Direktive 2014/41 lahko organi držav članic zavrnejo izvršitev EPN, če bi ta bil v nasprotju z načelom *ne bis in idem*. Vendar „[g]lede na predhodni značaj postopkov, na katerih temelji EPN, njegova izvršitev ne bi smela biti zavrnjena, *kadar je njegov cilj ugotoviti, ali obstaja morebitno nasprotje z načelom ne bis in idem*“.⁵¹ Jasno je, da je EPN v primerjavi z ukrepom, s katerim se državljanu omeji prosto gibanje, manj omejevalen, vendar ni dvoma, da je mogoče načelo, na katerem temelji, prenesti v položaje, ki jih urejata člena 54 in 57 KISS. Podobno je uporaba načela *ne bis in idem* v skladu s členom 3(2) Okvirnega sklepa 2002/584 eden od razlogov za obvezno neizvršitev EPN. Vendar dokler izvršitveni pravosodni organ ne sprejme odločitve o izvršitvi EPN, vključno z morebitno uporabo člena 3(2) tega okvirnega sklepa, je na podlagi členov 11 in 12 navedenega okvirnega sklepa zahtevano osebo mogoče prijeti in pridržati v priporu.⁵²

2. Četrto in šesto vprašanje

101. Predložitveno sodišče želi s četrtem in šestim vprašanjem, ki ju je mogoče obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali določbe Direktive 2016/680 v povezavi s členom 54 KISS in členom 50 Listine nasprotujejo nadaljnji obdelavi osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, ki jo je razpisal Interpol, če se načelo *ne bis in idem* uporablja za obtožbe, za katere je bila tiralica razpisana.

46 Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 (UL 2014, L 130, str. 1).

47 Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen.

48 Glej člen 4(a) Direktive 2014/41.

49 Glej člen 4, od (b) do (d), Direktive 2014/41.

50 V zvezi s tem je treba ponovno izpostaviti trditev, ki je v bistvu *a fortiori* sistemska in je bila navedena že v točki 70 teh sklepnih predlogov: res bi bilo nekoliko nenavadno, če bi oblikovali praktično rešitev, ki bi pomenila, da se na območju svobode, varnosti in pravice, znotraj katerega bi morale potekati pospešeno, lažje in nemoteno sodelovanje v kazenskih zadevah, dejansko uporabljala veliko strožja in omejevalna pravila, medtem ko bi se takoj, ko bi se v zadevo vključila tretja država, lahko začele uporabljati vse mogoče rešitve.

51 Moj poudarek.

52 Zanimivo je, da je Sodišče v sodbi z dne 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, točka 40), pojasnilo, da je treba člen 54 KISS in člen 3(2) Okvirnega sklepa 2002/584 ob upoštevanju njunega skupnega cilja, ki je preprečiti, da bi bila oseba znova preganjana ali bi bil zoper njo znova uveden kazenski postopek za ista dejanja, razlagati usklajeno.

102. Predložitveno sodišče se namreč sprašuje, ali ne bi bilo treba v okoliščinah, kakršne so te v obravnavani zadevi, takoj, ko je uporaba načela *ne bis in idem* ugotovljena, od držav članic zahtevati, da izbrišejo osebne podatke iskane osebe, navedene v rdeči mednarodni tiralici, in prenehajo s kakršno koli nadaljnjo obdelavo teh podatkov. V zvezi s tem se sklicuje na člene 4(1), 7(3), 8(1) in 16 Direktive 2016/680.

103. Na samem začetku bi želel najprej opozoriti, da iz razlogov, pojasnjenih v točkah od 85 do 92 teh sklepnih predlogov, ni jasno, ali se načelo *ne bis in idem* v obravnavani zadevi sploh uporablja. Zdi se, da v obravnavani zadevi o tem ni bilo merodajno odločeno. S tega zornega kota bi bilo dejansko mogoče trditi, da je vsako nadaljnje vprašanje – začeni s predpostavko, da se načelo *ne bis in idem* dejansko uporablja, in s tem, kaj bi to pomenilo za obdelavo podatkov – v tej fazi hipotetično. Če pa bi se to načelo uporabljalo, bi predložitvenemu sodišču predlagal odgovor, predstavljen v nadaljevanju.

104. Za začetek, zadeva, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, spada na področje uporabe Direktive 2016/680, kot je določeno v njenem členu 1(1). Obdelava osebnih podatkov, navedenih v Interpolovih rdečih mednarodnih tiralicah, ki jo opravljajo organi držav članic, se nanaša na določljivega posameznika (iskano osebo) in je namenjena pregonu te osebe za kazniva dejanja ali izvrševanju kazenskih sankcij (odvisno od namena rdečih mednarodnih tiralic, opredeljenega v členu 82 IRPD).

105. V skladu s členom 4(1) Direktive 2016/680 morajo države članice med drugim zagotoviti, da se osebni podatki „obdelujejo zakonito in pošteno“ (točka (a)), „so zbrani za [...] zakonite namene ter [...] se ne obdelujejo na način, ki je nezdržljiv s temi nameni“ (točka (b)), ter „so točni in se po potrebi posodablajo“. Člen 8(1) te direktive nato določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da obdelava velja za zakonito le, če je potrebna, in v obsegu, v katerem je potrebna, za opravljanje naloge, ki jo izvaja pristojni organ za namene iz člena 1(1) in temelji na pravu Unije ali države članice“.

106. Ni sporno, da so pogoji iz člena 8(1) Direktive 2016/680 načeloma izpolnjeni, kadar organi držav članic obdelujejo osebne podatke iz rdeče mednarodne tiralice zaradi njene izvršitve. Prav tako ni sporno, da organi držav članic s tem ukrepajo *tako na podlagi prava Unije kot na podlagi nacionalnega prava*. Kot je razvidno iz uvodne izjave 25 Direktive 2016/680, so „[v]se države članice [...] pridružene [Interpolu]. Interpol za izpolnjevanje svojih nalog prejema, shranjuje in razpošilja osebne podatke, s čimer pristojnim organom pomaga pri preprečevanju mednarodnega kriminala in boju proti njemu. Zato je treba izboljšati sodelovanje med Unijo in Interpolom, in sicer s *spodbujanjem učinkovite izmenjave osebnih podatkov*, hkrati pa zagotavljati spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin v zvezi z avtomatsko obdelavo osebnih podatkov. Pri prenosu osebnih podatkov iz Unije v Interpol in v države, ki imajo svoje predstavnike v Interpolu, bi se morala uporabljati ta direktiva, zlasti določbe o mednarodnih prenosih.“⁵³

107. Poleg tega je prav tako jasno, da je obdelava podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, potrebna za izvajanje naloge, ki jo pristojni organ izvaja zaradi preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij. Shema barvno označenih tiralic, ki jo je vzpostavil Interpol, je eden od stebrov sistema medsebojne pomoči med kriminalističnimi policijami, zaradi katere je bil Interpol ustanovljen. Ker rdeče mednarodne tiralice omogočajo hitrejšo in učinkovitejšo izsleditev in morda tudi pregon pobeglih oseb, s tem bistveno prispevajo k doseganju cilja Unije, ki je, da se njenim državljanom zagotavlja območje svobode, varnosti in pravice, na katerem se sprejemajo ustrezni ukrepi glede preprečevanja kriminala in boja proti njemu.

108. Zato ni nobenega dvoma, da je obdelava osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, ki jo razpiše Interpol, s strani organov držav članic (ali, če smo že pri tem, organov Unije) načeloma zakonita.

⁵³ Moj poudarek. Kot razumem, temelji izvršitev rdeče mednarodne tiralice v Nemčiji zlasti na določbah Bundeskriminalamtgesetz (zakon o zveznem kriminalističnem uradu).

109. Ne glede na navedeno pa se bistveno vprašanje predložitvenega sodišča glasi, ali to velja tudi, če bilo treba ugotoviti, da se rdeča mednarodna tiralica, razpisana za posameznika, nanaša na kazniva dejanja, za katera je ta v Uniji upravičen do varstva, ki ga zagotavlja načelo *ne bis in idem*. Natančneje, ali Direktiva 2016/680 v takem primeru (i) zahteva, da organi držav članic izbrisajo osebne podatke posameznika, in (ii) prepoveduje vsako nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov s strani organov držav članic?

110. Menim, da je treba na obe vprašanji odgovoriti nikalno.

111. Prvič, res je, da člen 7(3) Direktive 2016/680 določa, da če se izkaže, da so bili poslani nepravilni osebni podatki ali da so bili osebni podatki posredovani nezakonito, je o tem treba takoj uradno obvestiti uporabnika. V takem primeru je treba osebne podatke v skladu s členom 16 te direktive popraviti ali izbrisati ali omejiti njihovo obdelavo.

112. Vendar dejstvo, da je posameznik lahko upravičen do varstva, ki ga v zvezi z obtožbami, zaradi katerih je bila razpisana rdeča mednarodna tiralica, zagotavlja načelo *ne bis in idem*, ne pomeni, kot napeljuje predložitveno sodišče, da so bili podatki posredovani nezakonito. Načelo *ne bis in idem* ne more vzbuditi dvoma o verodostojnosti in pravilnosti podatkov, kot so, na primer, osebni podatki, dejstvo, da je posameznik iskan v tretji državi, ker je bil obdolžen ali spoznan za krivega določenih kaznivih dejanj, in dejstvo, da je ta država zanj izdala nalog za prijetje. Iz zgoraj pojasnjenih razlogov prav tako velja, da ni bilo nezakonito niti prvotno posredovanje teh podatkov.

113. Uporaba načela *ne bis in idem* zato ne pomeni, da ima zadevni posameznik na podlagi člena 16 Direktive 2016/680 pravico zahtevati, da se njegovi osebni podatki izbrisajo.

114. Drugič, ni mogoče utemeljeno trditi, da je treba, če se uporablja načelo *ne bis in idem*, vsako nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov nujno izključiti.

115. V členu 3(2) te direktive je „obdelava“ zelo široko opredeljena kot „vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov z avtomatiziranimi sredstvi ali brez njih, kot je zbiranje, beleženje, urejanje, strukturiranje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklic, vpogled, uporaba, razkritje s posredovanjem, razširjanje ali drugačno omogočanje dostopa, prilagajanje ali kombiniranje, omejevanje, izbris ali uničenje“. Iz trditev tožeče stranke – ki jim je, kot se zdi, naklonjeno tudi predložitveno sodišče – izhaja, da od trenutka, ko se ugotovi, da se načelo *ne bis in idem* uporablja, ni več mogoče izvesti nobenega izmed navedenih dejanj (razen izbrisa).

116. Vendar za to stališče v Direktivi 2016/680 ne najdem nobene podlage. Morebitnega „nezakonitega pregona“ ni mogoče enostavno enačiti z „nezakonito obdelavo podatkov“ iz Direktive 2016/680. V besedilu te direktive, še manj pa v njeni sistematiki in namenu, ni nobenega elementa, ki bi omogočal, da bi se logika, na kateri temelji člen 54 KISS, prenesla v sistem varstva podatkov, vzpostavljen z Direktivo 2016/680, in da bi predložitveno sodišče na tej podlagi pričelo odločati o zakonitosti obdelave podatkov. Navedena instrumenta temeljita na različnih razlogih in sta namenjena uresničevanju različnih ciljev, zaradi česar se z njima vzpostavljata različna pravna okvira.

117. Zdi se, da v tej zadevi dejansko velja ravno nasprotno od tega, kar predlaga predložitveno sodišče: iz določb te direktive izhaja, da nadaljnja obdelava osebnih podatkov ni le zakonita, ampak glede na svoj namen celo nujna.

118. Nekatera dejanja obdelave so lahko res potrebna – in posledično dovoljena na podlagi člena 4(1) Direktive 2016/680 – da se zagotovi, da se naloga, zaradi katere so bili podatki zbrani (to je izvršitev rdeče mednarodne tiralice), izvede med drugim „zakonito in pošteno“.

119. Kot so izpostavile Komisija in več vlad, so nekatera dejanja nadaljnje obdelave podatkov (kot so vpogled, prilagajanje, razkritje in razširjanje) lahko nujna, da se prepreči položaj, v katerem bi se v državah članicah zoper posameznika, za katerega je razpisana rdeča mednarodna tiralica, neupravičeno sprejemali kazenskopravni ukrepi, oziroma da se, če so bili ti ukrepi že sprejeti, zagotovi hiter preklic ukrepov.

120. Prav tako so lahko potrebna nekatera dejanja prilagajanja in hrambe, da se prepreči položaj, v katerem bi se v zvezi s posameznikom v prihodnje (ponovno) sprejeli morebitni nezakoniti ukrepi za kazniva dejanja, za katera velja načelo *ne bis in idem*. Na primer, kot je navedeno v točki 38 teh sklepnih predlogov, v obravnavani zadevi ni mogoče izključiti, da bi Združene države Amerike lahko v prihodnje od Interpola zahtevale, da za ista kazniva dejanja ponovno razpiše rdečo mednarodno tiralico. Dodati moram, da si je mogoče v primeru nekaterih kaznivih dejanj tudi predstavljati, da bi se lahko rdeča mednarodna tiralica za ista kazniva dejanja razpisala na zahtevo več držav.

121. Zato je mogoče, da je nadaljnja obdelava osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, potrebna prav zaradi uporabe načela *ne bis in idem* v konkretni zadevi. Pri tem je pomembno poudariti, da takšna nadaljnja obdelava podatkov ni le v interesu organov držav članic, ampak tudi ali morda celo še bolj v interesu posameznika, za katerega je rdeča mednarodna tiralica razpisana. Če bi veljalo nasprotno in bi se vsi podatki izbrisali takoj, ko bi se začelo uporabljati načelo *ne bis in idem*, bi bile posledice lahko precej nenavadne: nacionalni policijski organi bi namesto zakonske predpisane sposobnosti pomnjenja imeli spomin ribice Dory (iz filma Reševanje malega Nema⁵⁴), kar bi pomenilo, da bi bila iskana oseba prisiljena, da podobno kot precej nesrečni Bill Murray, ki v filmu Neskončen dan⁵⁵ v nedogled podoživlja iste dogodke, v zvezi z zadevnimi kazenskimi obtožbami vedno znova uveljavlja in dokazuje svojo upravičenost do varstva, ki ji ga zagotavlja načelo *ne bis in idem*.

122. Poleg tega bi bila lahko nadaljnja obdelava podatkov dovoljena tudi na podlagi člena 4(2) Direktive 2016/680, ki pa v predložitveni odločbi ni naveden. Ta določba v nekaterih okoliščinah dovoljuje obdelavo osebnih podatkov „za kateregakoli od namenov iz člena 1(1), ki ni namen, za katerega so bili podatki zbrani“.⁵⁶ To pomeni, da se lahko podatki, ki so zbrani zaradi izvrševanja rdeče mednarodne tiralice, če so izpolnjeni določeni pogoji, po potrebi obdelujejo (na primer urejajo, shranjujejo in arhivirajo) za uresničevanje *drugih namenov*, ki so dovoljeni na podlagi te direktive.⁵⁷

123. Zato niti besedilo niti logika Direktive 2016/680 ne govorita v prid razlagi, v skladu s katero bi bila vsaka nadaljnja obdelava sama po sebi prepovedana. Seveda pa mora nadaljnja obdelava osebnih podatkov vsekakor potekati v skladu z zahtevami Direktive 2016/680, ki se v celoti uporabljajo za zadevni položaj.

124. Strinjam se zlasti z nemško vlado in vlado Združenega kraljestva, ki navajata, da je v zvezi s tem bistveno, ali je mogoče glede na konkretne okoliščine ugotoviti, da je nadaljnja obdelava „potrebna“ v smislu členov 4 in 8(1) Direktive 2016/680. Vprašanje, ki se postavlja, je, če poenostavim, ali se lahko določeno dejanje obdelave zahteva, če se upošteva, da je posameznik upravičen do varstva, ki izhaja iz načela *ne bis in idem*.

54 Reševanje malega Nema (Finding Nemo) (2003) v režiji Andrewa Stanton in Leeja Unkricha (Pixar in Walt Disney).

55 Neskončen dan (Groundhog Day) (1993) v režiji Harolda Ramisa (Pictures Columbia).

56 Moj poudarek.

57 Poleg tega lahko v skladu s členom 4(3) Direktive 2016/680 obdelava vključuje tudi „arhiviranje v javnem interesu, znanstveno, statistično ali zgodovinsko uporabo za namene iz člena 1(1), če je zagotovljena ustrezna zaščita pravic in svoboščin posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo“.

125. Na primer, nadaljnja hramba podatkov z zaznamkom, da posameznika zaradi uporabe načela *ne bis in idem* ni mogoče kazensko preganjati za zadevna kazniva dejanja, se lahko verjetno šteje za „potrebno“, medtem ko to najverjetneje ne velja za nadaljnje obveščanje policijskih organov o tem, da je za zadevnim posameznikom razpisana rdeča mednarodna tiralica. Seveda se lahko takšna presoja ob upoštevanju vseh upoštevnihih okoliščin opravi le za vsak primer posebej.

126. V tem okviru je morda treba poudariti, da mora upravljavec na podlagi člena 4(3) Direktive 2016/680 dokazati skladnost z merilom potrebnosti. Prav tako je treba opozoriti, da člena 12 in 18 te direktive posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, podeljujeta nekatere pravice.

127. Na primer, lahko si predstavljam, da bi se posamezniku, za katerega je razpisana rdeča mednarodna tiralica, lahko priznala pravica, da organe držav članic zaprosi, naj v svojih podatkovnih zbirkah dopolnijo ali posodobijo podatke, navedene v rdeči mednarodni tiralici, in sicer tako, da kjer je to ustrezno, vnesejo zaznamek v zvezi s tem, da je zoper tega posameznika zaradi zadevnih kaznivih dejanj že potekal sodni postopek, ki je bil končan z izrekom oprostilne ali obsodilne sodbe. V skladu s členom 4(1)(d) Direktive 2016/680 morajo namreč države članice zagotoviti, da so osebni podatki med drugim „točni in se po potrebi posodablajo“. V ta namen člen 16(1) Direktive 2016/680 posameznikom, na katere se osebni podatki nanašajo, med drugim priznava „pravico do dopolnitve nepopolnih osebnih podatkov“. Vendar je treba opozoriti, da je tak scenarij v okoliščinah obravnavane zadeve zaenkrat bolj hipotetičen, če upoštevamo, da se zdi, da pristojni organi držav članic še niso ugotovili, ali se načelo *ne bis in idem* dejansko uporablja za položaj, v katerem je tožeča stranka.

128. Glede na navedeno menim, da določbe Direktive 2016/680 v povezavi s členom 54 KISS in členom 50 Listine ne nasprotujejo nadaljnji obdelavi osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, ki jo je razpisal Interpol, tudi če se načelo *ne bis in idem* uporablja za obtožbe, za katere je bila tiralica razpisana, če se obdelava izvaja v skladu s pravili iz te direktive.

3. Peto vprašanje

129. Predložitveno sodišče s petim vprašanjem sprašuje, ali mednarodna organizacija, kot je Interpol, zagotavlja ustrezno raven varstva podatkov za namene Direktive 2016/680, če niso sprejeti sklepi o ustreznosti na podlagi člena 36 te direktive in/ali ustrezni zaščitni ukrepi na podlagi člena 37 te direktive.

130. Odgovor na to vprašanje bi bil glede na njegovo formulacijo precej preprost. Določbe Direktive 2016/680 so v zvezi s tem jasne: mednarodna organizacija ne zagotavlja ustrezne ravni varstva podatkov za namene Direktive 2016/680, če ni sprejet niti sklep o ustreznosti v skladu s členom 36 niti ustrezni zaščitni ukrepi v smislu člena 37 te direktive, *razen* če se uporablja katera od izjem, naštetih v členu 38 navedene direktive.

131. Vendar sumim, da predložitveno sodišče ni želelo pridobiti tako abstraktnega in splošnega odgovora, ki ga zgolj napotuje na razmerja med različnimi določbami poglavja V Direktive 2016/680.

132. Ta vtis potrjuje predložitvena odločba. Predložitveno sodišče navaja, da se lahko, če Interpol v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ne zagotovi, da se osebni podatki, navedeni v rdeči mednarodni tiralici, zaradi uporabe načela *ne bis in idem* ustrezno izbrišejo ali popravijo, pojavijo dvomi o tem, ali Interpolova pravila o varstvu podatkov ustrezajo zahtevam iz Direktive 2016/680. Zaradi tega naj bi se – po mnenju predložitvenega sodišča – nazadnje postavljalo vprašanje, ali bi se morale države članice odpovedati sodelovanju z Interpolom.

133. Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja uvodno izjavo 64 Direktive 2016/680, v kateri je navedeno, da „[k]adar se osebni podatki prenašajo iz Unije upravljavcem, obdelovalcem ali drugim uporabnikom v tretjih državah ali mednarodnim organizacijam, raven varstva posameznikov, ki [je zagotovljena] v Uniji [...], ne bi smela biti ogrožena“. Obraten primer prenosa podatkov iz tretje države ali mednarodne organizacije v države članice Unije v Direktivi 2016/680 ni izrecno urejen. Vendar bi se po mnenju predložitvenega sodišča morala uporabljati ista načela.

134. Zaradi navedenih izjav sem nekoliko zbezan. Zdi se, da si predložitveno sodišče s petim vprašanjem za predhodno odločanje dejansko želi doseči, da bi Sodišče pritrdilo njegovemu stališču, da Interpol *ne* zagotavlja ustrezne ravni varstva podatkov na podlagi Direktive 2016/680, ker ni bil sprejet noben sklep o ustreznosti in ker ni ustreznih zaščitnih ukrepov.

135. Vendar se mi domneva, na kateri temelji to vprašanje, ne le zdi neprepričljiva, ampak, kar je še pomembneje, obenem tudi ne razumem, zakaj je bilo to vprašanje v okviru tega postopka sploh postavljeno.

136. Prvič, predložitveno sodišče meni, da Direktiva 2016/680 vsebuje pravno praznino, ker ne ureja (povratnega) prenosa osebnih podatkov iz mednarodnih organizacij v Unijo in njene države članice. Vendar obstoj takšne pravne praznine po mojem mnenju nikakor ni očiten. Zakonodajalec Unije je uredil prenos osebnih podatkov iz Unije v druge subjekte (bodisi v mednarodne organizacije bodisi v tretje države), da bi zagotovil, da se s temi podatki, ko enkrat zapustijo „virtualni prostor“ Unije, še naprej ravna v skladu z enakovrednimi standardi. Vendar gre pri prenosu osebnih podatkov iz drugega subjekta v Unijo seveda za drugačen položaj. Ko namreč ti podatki vstopijo v „virtualni prostor“ Unije, mora biti vsakršna obdelava podatkov skladna z vsemi upoštevnimi pravili Unije. Lahko se torej zgodi, da v takšnih položajih ni nobene potrebe po pravilih, kakršna so določena v členih od 36 do 38 Direktive 2016/680. Prav tako Unija nima interesa (kaj šele pristojnosti), da bi od drugih subjektov zahtevala, naj osebne podatke, ki jih ni posredovala Unija, obdelujejo skladno s pravili, ki so enakovredna pravilom Unije.

137. Drugič in še pomembneje, prav tako ne razumem, zakaj bi bil odgovor Sodišča na to vprašanje potreben, da bi lahko predložitveno sodišče razrešilo spor, o katerem odloča. Obravnavana zadeva se ne nanaša na prenos podatkov iz držav članic Unije v Interpol, ampak na ravno obraten položaj. Vprašanje, ki se zastavlja v obravnavani zadevi, se v bistvu nanaša na to, kaj lahko države članice Unije na podlagi Direktive 2016/680 storijo oziroma česa ne smejo storiti, če od Interpola *prejmejo* podatke v zvezi z osebo, za katero bi se lahko uporabljalo načelo *ne bis in idem*.

138. Kakršne koli posledice, ki bi izhajale iz (hipotetične) ugotovitve Sodišča v zvezi z neustreznostjo Interpolovih pravil o varstvu podatkov, zato ne bi nikakor vplivale na konkreten položaj tožeče stranke. Na podlagi navedenega menim, s čimer se strinjajo tudi številni intervenienti, ki so v tem postopku predložili stališča, da je peto vprašanje za predhodno odločanje očitno nedopustno.

V. Predlog

139. Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija), odgovori:

- Člen 54 Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah v povezavi s členom 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člen 21(1) PDEU nasprotujeta temu, da države članice izvršijo rdečo mednarodno tiralico, ki jo je na zahtevo tretje države razpisal Interpol, in s tem omejijo prosto gibanje osebe, če je pristojni organ države članice pravnomočno odločil o tem, ali se načelo *ne bis in idem* v zvezi s posamičnimi obtožbami, zaradi katerih je bila tiralica razpisana, dejansko uporablja.

- Določbe Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov v povezavi s členom 54 KISS in členom 50 Listine o temeljnih pravicah ne nasprotujejo nadaljnji obdelavi osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, ki jo je razpisal Interpol, tudi če se načelo *ne bis in idem* uporablja za obtožbe, za katere je bila tiralica razpisana, če se obdelava izvaja v skladu s pravili iz te direktive.
- Peto vprašanje za predhodno odločanje ni dopustno.